

Papyrus

Papyrus werd gemaakt van een zeggesoort met dezelfde naam (*Cyperus papyrus*), die in de oudheid rijkelijk groeide in de Nijldelta. De Egyptenaren noemden de plant *asus*, waarmee ook het 'veld van riet' werd beschreven – een paradijs waar de grote god Osiris heerste. In de praktijk was dit een plant met veel waardevolle toepassingen. Hij diende als brandstof, van de stengels maakte men boten, manden en matten, de wortels werden tot voorwerpen gesneden en het meng werd gegeten. De stengel werd voor het eerst vroeg in het 3e millennium v.Chr. bewerkt tot schrijfmateriaal. Het exacte productieproces in de vroege oudheid blijft wat mysterieus en moderne pogingen papyrus na te maken evenaren niet altijd de archeologische

vondsten. De eerste gedetailleerde beschrijving stamt van veel later, van de Romeinse naturalist Plinius de Oudere (overl. 79 n.Chr.), hoewel hij waarschijnlijk het proces niet zelf heeft gezien.

De vele overgeleverde magische papiri bevatten talloze teksten over de magische eigenschappen van planten, dieren en edelstenen, maar de papyrusplant zelf wordt zelden genoemd. Ondanks de

ONDER Het *Dadabed*, papyrus van Assiwa, 1750 v.Chr.). De afbeelding toont de oude Egyptische godin Hathor die additief naar de papyrusstrassen in de vorm van een koe. Hathor was een officieel vereerde zonnegodin, die naast haar over liefde, vruchtbaarheid en plezier. De figuur links van Hathor is de nijlgard *Isis* godin Taweret, gesymboliseerd met vruchtbaarheid, die wortelstokken brengt om kracht te geven.

religieuze betekenis van de plant lijkt papyrus toch vooral van belang als ondergrond voor het noteren van kennis zonder eigen spirituele of magische kracht. Er werden echter wel belangrijke medische eigenschappen aan toegeschreven en 'onbeschreven papyrus' werd, met name verbrand tot as, op grote schaal gebruikt in allerlei geneesmiddelen, zo blijkt uit Egyptische, Griekse en Romeinse bronnen.

Als schrijfmateriaal gedijt papyrus slecht in de koelere, vochtiger klimaten van Europa en werd in die streken dan ook niet als zodanig gebruikt. Papyrus schimmelde snel en verging doorgaans al binnen enkele decennia. Pas in de tweede helft van de 19e eeuw ging men de grootschalige toepassing

BOVEN De eerste stap bij het maken van papyrus was lange, dunne striemen wijfelen van het meng van de groene stragels van de plant. Moderne experimenten hebben aangetoond dat dit een evenwicht veld is. De striemen werden minstens twee keer gefield met op de foto, en vervolgens geprept en gedroogd. De exacte methode staat terug in oude teksten. Het nauwkeurige gesien in het meng werkte als handmiddel.

ervan in de oudheid begrijpen en pas vanaf de jaren 1880 begonnen verzamelaars, musea en wetenschappers te beseffen welke culturele en magische rijkdommen op de nederige papyrus stonden genoteerd.

BOVEN Alchemistisch manuscript op papier, Duits (begin 17e eeuw). Een van diverse gekleurde tekeningen uit een alchemistisch geschrift. De betekenis van de afbeelding is onduidelijker dan gewoonlyk, maar het geheel is zeker levendig. Te zien zijn een alchemist die tot zijn middel in de grond is begraven, een verstrengeld touw om hem heen en zijn boeken en gereedschappen voor hem. Boven de grond verschijnt het hoofd van een jongen. Andere, grmakkelijker te interpreteren afbeeldingen in het manuscript zijn onder andere een genees draak die wordt verdragen, de vier elementen weer gegeven in de vorm en een alchemist in zijn laboratorium.

RECHTS Illustratie en rijogram uit Elias Ashmole's editie van het *Hermetic Chymicum Britannicum* (1612), manuscript op papier (17e eeuw). In 1657 publiceerde Ashmole (1617-1692), een aanpak van goetlicke heil en voornamelijk alchemie, een compilatie van alchemische verhandelingen, verzoen en emulsiens, evenwel aan een reeks 'alchemie', evenwoudige manuscripten. Deze afbeelding met rijogram behoort tot een aantal tekeningen die schetsen en met de hand ingekleurde gravures. Het document illustreert de interactie tussen gedrukte teksten en manuscripten in die tijd, toen oecubisten hun eigen handgeschreven notities en illustraties toevoegden aan gedrukte boeken, zodat ze dit ook hadden gedaan bij manuscripten.

BOVEN Gekleurde platen uit *Le livre secret des grands maîtres et initiés* (Het geheime boek van grote meesters en zegenaren) door Abbot Julio, Viscomtes, Parijs (1908). Naast tientallen beschermende en genezende gebeden, die vaak op perkament moesten worden geschreven, bevat dit boek van 613 bladzijden een reeks gekleurde talismanen, die niet altijd te maken hebben met de tekst, maar die vooral indruk moesten maken op de lezer. De afbeelding van de draak met pseudoschrift hoort bij een scheidings- of kwaad-geesten-en-demonen. Het gaat om een diabolisch tussens. Sint-Margaretha en een draak, die ze verscheidt als een 'locale geest van chaos'. Abbot Julio's echte naam was Julien Ernest Housay (1844-1912) en hij was een gewijde priester in Frankrijk die de Katholieke Kerk verliet onder verdrinking en vervolgens met zijn beschermende gebeden, pentacles en talismanen contact legde met de wereld van de populaire magie.

RECHTS *Albertus Magnus: Being the Approved, Verified, Sympathetic and Natural Egyptian Secrets*. Het voorwoord verklaart dat 'dit boek werd uitgegeven om de acties van de duivel in te toemen en te beheersen'. Het boek bestaat uit een grote verzameling medische recepten, magische genezende behandelingen en toverspreuken. Het is geen boek om geesten op te roepen, maar er staan een paar simpele rituelen in om heksery tegen te gaan, waaronder een met de titel: 'Een heks binnen één minuut laten sterven.' De titel pagina van het boek beweert dat het wereldverhaal uit het Duits en deze edite van Albertus Magnus was inderdaad gebaseerd op een eerder Duits vertaalboek met gezinsnamen en toverspreuken dat circuleerde in Amerika onder de naam *Egyptische Geheimen* (*Egyptische geheimen*).

PRICE \$1.00.

ALBERTUS MAGNUS

Being the Approved, Verified, Sympathetic and Natural

EGYPTIAN SECRETS

—OR—

White and Black Art for Man and Beast.

REVEALING THE

Forbidden Knowledge and Mysteries
of Ancient Philosophers.